

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565

จัดทำข้อมูลโดยฝ่ายพัฒนาหลักสูตรและการสอน สำนักวิชาการ มสธ.
ข้อมูล ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2565

ความหมาย

อาจารย์ประจำ

- ❑ บุคคลที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ และตำแหน่งอื่นที่เทียบเท่าในสถาบันอุดมศึกษาแห่งนั้นตามที่ สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด หรือบุคคลในองค์กรภายนอกที่มีการตกลง ร่วมผลิต
- ❑ มีหน้าที่รับผิดชอบตามพันธกิจของการอุดมศึกษา และมีความเข้าใจเกี่ยวกับ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

อาจารย์ประจำหลักสูตร

- ❑ อาจารย์ประจำที่มี คุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชา* ของหลักสูตรที่ สภาสถาบันอุดมศึกษาเห็นชอบหรืออนุมัติ
- ❑ มีหน้าที่สอนและค้นคว้าวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าว
- ❑ สามารถเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหลายหลักสูตรได้ในเวลาเดียวกัน

*คุณวุฒิที่สัมพันธ์กับสาขาวิชา ของหลักสูตร

- ❑ คุณวุฒิที่กำหนดไว้ในมาตรฐานสาขาวิชา **หรือ**
- ❑ คุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับวิชาการหรือวิชาชีพของหลักสูตร หรือคุณวุฒิอื่นแต่มีประสบการณ์ตรงที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรเป็นที่ประจักษ์ ที่จะส่งเสริมให้การเรียนการสอนในหลักสูตร สาขาวิชานั้นบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาได้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- ❑ การพิจารณาคุณวุฒิที่สัมพันธ์กัน **ให้อยู่ในดุลยพินิจของสภาสถาบันอุดมศึกษา (เดิม: ให้อ้างอิงจากกลุ่มสาขาวิชาเดียวกันใน ตารางของ ISCED)**

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

- ❑ อาจารย์ประจำหลักสูตรที่มีภาระหน้าที่ในการบริหารและพัฒนาหลักสูตรและ การเรียนการสอน ตั้งแต่การวางแผน การควบคุมคุณภาพ การติดตาม ประเมินผล และการพัฒนาหลักสูตร
- ❑ ต้องอยู่ประจำหลักสูตรนั้นตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษา
- ❑ เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้ **ยกเว้น**หลักสูตรพหุวิทยาการหรือสหวิทยาการ ให้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบ หลักสูตรได้อีกหนึ่งหลักสูตร ในกรณีนี้ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรสามารถ เข้าได้ไม่เกิน 2 คน

อาจารย์พิเศษ

- ❑ ผู้สอนที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำ

โครงสร้างหลักสูตร

ระดับอนุปริญา (2 ปี และ 3 ปี)

- ❑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
 - ❑ หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 30 และ 45 หน่วยกิต
 - ❑ หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
- รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 60-90 หน่วยกิต

ระดับปริญาตรี (ต่อเนื่อง, 4 ปี, 5 ปี และ 6 ปี)

- ❑ หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
(เดิม: ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)
 - ❑ หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 42, 72, 90 และ 108 หน่วยกิต
 - ❑ หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
- รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 72, 120, 150 และ 180 หน่วยกิต

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

- ❑ หมวดวิชาที่เสริมสร้างความเป็นมนุษย์ให้พร้อมสำหรับโลกในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้เป็นบุคคลผู้ใฝ่รู้และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 อย่างครบถ้วน เป็นผู้ตระหนักรู้ถึงการบูรณาการศาสตร์ต่างๆ ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหา เป็นผู้ที่สามารถสร้างโอกาสและคุณค่าให้ตนเองและสังคม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก เป็นบุคคลที่ดำรงตนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีจริยธรรมและยึดมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง รู้คุณค่าและรักษาชาติกำเนิด ร่วมมือรวมพลังเพื่อสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน และเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคม
- ❑ สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และต้องแสดงการวัดและประเมินผลที่สะท้อนการบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาวิชาศึกษาทั่วไปได้อย่างชัดเจน

หมวดวิชาเฉพาะ

- ❑ วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้

หมวดวิชาเลือกเสรี

- ❑ วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับปริญาตรีตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

โครงสร้างหลักสูตร (ต่อ)

ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง

รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

ระดับปริญญาโท

□ แผน 1 แบบวิชาการ

- เน้นการเรียนรู้การทำวิจัย โดยการทำวิทยานิพนธ์ สร้างองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชานั้น
- สัดส่วนหน่วยกิตของวิทยานิพนธ์และหน่วยกิตของการศึกษารายวิชา ให้เป็นไปตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด
- อาจเป็นวิทยานิพนธ์อย่างเดียว หรือมีทั้งการศึกษารายวิชาและทำวิทยานิพนธ์
- ต้องทำวิทยานิพนธ์อย่างน้อย 12 หน่วยกิต โดยไม่อาจศึกษารายวิชาอย่างเดียวได้

□ แผน 2 แบบวิชาชีพ

- เน้นการศึกษารายวิชาและการค้นคว้าอิสระเชิงการประยุกต์ใช้ความรู้ในวิชาชีพ โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์
- ให้มีการค้นคว้าอิสระไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต และไม่เกิน 6 หน่วยกิต

รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

(เดิม: แผน ก แบบ ก1 และแบบ ก2 และแผน ข)

ระดับปริญญาเอก

□ แผน 1 (เดิม: แบบ 1 แบบ 1.1 และ แบบ 1.2)

เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ อาจเรียนรายวิชาหรือทำกิจกรรมทางวิชาการเพิ่มเติมโดยไม่นับหน่วยกิต

- แผน 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต
- แผน 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

□ แผน 2 (เดิม: แบบ 2 แบบ 2.1 และ แบบ 2.2)

เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม

- แผน 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
- แผน 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 48-72 หน่วยกิต

จำนวน คุณสมบัติ และคุณสมบัติของอาจารย์

ระดับการศึกษา	สถานะ	เกณฑ์		
		คุณสมบัติ	จำนวน	ผลงานทางวิชาการ *
ระดับอนุปริญญา	อาจารย์ประจำหลักสูตร	ป.ตรี	ไม่จำกัด	-
	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	ป.ตรี และ ป.โท หรือ ผศ.	อย่างน้อย 3 คน	
	อาจารย์ผู้สอน	ป.ตรี	ไม่จำกัด	
ระดับปริญญาตรี	อาจารย์ประจำหลักสูตร	ป.โท หรือ ผศ.	ไม่จำกัด	1 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง
	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	ป.โท หรือ ผศ.	อย่างน้อย 5 คน (หากมีมากกว่า 1 วิชาเอก ให้มีไม่น้อยกว่าวิชาเอกละ 3 คน)	
	อาจารย์ผู้สอน	ป.โท หรือ ผศ.	ไม่จำกัด	
ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต	อาจารย์ประจำหลักสูตร	ป.โท	ไม่จำกัด	3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง (งานวิจัย 1 เรื่อง)
	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	ป.เอก หรือ ป.โท + รศ.	อย่างน้อย 3 คน (เดิม: อย่างน้อย 5 คน)	
	อาจารย์ผู้สอน	ป.โท	ไม่จำกัด	1 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

หมายเหตุ * เป็นผลงานทางวิชาการที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาของตนเอง และเป็นผลงานทางวิชาการที่ได้รับการเผยแพร่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในการพิจารณาแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

จำนวน คุณสมบัติ และคุณสมบัติของอาจารย์ (ต่อ)

ระดับการศึกษา	สถานะ	เกณฑ์		
		คุณสมบัติ	จำนวน	ผลงานทางวิชาการ
ระดับปริญญาโท	อาจารย์ประจำหลักสูตร	ป.โท	ไม่จำกัด	3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง (งานวิจัย 1 เรื่อง)
	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	ป.เอก หรือ ป.โท + รศ.	อย่างน้อย 3 คน	
	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ▪ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร)	ป.เอก หรือ ป.โท + รศ.	-	3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง (งานวิจัย 1 เรื่อง)
	▪ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ○ กรณีเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร หรือ อาจารย์ประจำ หรือนักวิจัยประจำ	ป.เอก หรือ ป.โท + รศ.	-	3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง (งานวิจัย 1 เรื่อง)
	○ กรณีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	ป.เอก		มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง (เดิม: ไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง)
	อาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ ▪ กรณีเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ประจำ หรือนักวิจัยประจำ	ป.เอก หรือ ป.โท + รศ.	อย่างน้อย 3 คน	3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง (งานวิจัย 1 เรื่อง)
	▪ กรณีเป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	ป.เอก		มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง (เดิม: ไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง)
	อาจารย์ผู้สอน (เป็นอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์พิเศษ)	ป.โท	ไม่จำกัด	1 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

จำนวน คุณสมบัติ และคุณสมบัติของอาจารย์ (ต่อ)

ระดับการศึกษา	สถานะ	เกณฑ์		
		คุณสมบัติ	จำนวน	ผลงานทางวิชาการ
ระดับปริญญาเอก	อาจารย์ประจำหลักสูตร	ป.เอก หรือ ป.โท + รศ.	ไม่จำกัด	งานวิจัย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง (เดิม: 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง (งานวิจัย 1 รายการ))
	อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร	ป.เอก หรือ ป.โท + ศ.	อย่างน้อย 3 คน	
	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ▪ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (เป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร)	ป.เอก หรือ ป.โท + รศ.	1 คน	งานวิจัย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง (เดิม: 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง (งานวิจัย 1 รายการ))
	▪ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (เดิม: ถ้ามี) (ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ประจำ หรือนักวิจัยประจำ	ป.เอก หรือ ป.โท + รศ.	อย่างน้อย 1 คน (เดิม: ถ้ามี)	
	หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก)	ป.เอก		มีผลงานทางวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีชื่ออยู่ในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งตรงหรือสัมพันธ์กับหัวข้อวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 10 เรื่อง (เดิม: ไม่น้อยกว่า 5 เรื่อง)
	อาจารย์ผู้สอนวิทยานิพนธ์ ▪ กรณีอาจารย์ประจำหลักสูตร หรืออาจารย์ ประจำ หรือนักวิจัยประจำ	ป.เอก หรือ ป.โท + รศ.	อย่างน้อย 5 คน	งานวิจัย 3 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง (เดิม: 3 รายการ ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง (งานวิจัย 1 รายการ))
	▪ กรณีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก	ป.เอก		
	อาจารย์ผู้สอน (เป็นอาจารย์ประจำ หรืออาจารย์พิเศษ)	ป.เอก หรือ ป.โท + รศ.	ไม่จำกัด	1 เรื่อง ในรอบ 5 ปีย้อนหลัง

การประกันคุณภาพของหลักสูตร

เดิม (พ.ศ. 2558)

1. การกำกับมาตรฐาน

2. บัณฑิต

3. นักศึกษา

4. อาจารย์

5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ใหม่ (พ.ศ. 2565)

ให้ทุกหลักสูตรกำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตร
ตามที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนด

ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

เดิม (พ.ศ. 2552)	ใหม่ (พ.ศ. 2565)
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	ความรู้ (Knowledge) สิ่งที่สั่งสมมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ หรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพ ดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคม และพัฒนาอย่างยั่งยืน สำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล
ด้านความรู้	ทักษะ (Skills) ความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติให้เกิดความแคล่วคล่อง ว่องไว และชำนาญ เพื่อพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตน และพัฒนาสังคมสำหรับการดำรงชีวิต ในยุคดิจิทัล
ด้านทักษะทางปัญญา	จริยธรรม (Ethics) พฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม ศีลธรรม และ จรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบต่อสังคม	ลักษณะบุคคล (Character) บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละ ระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	

* สถาบันอุดมศึกษาต้องแสดงความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้ในการผลิตบัณฑิตให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตร โดยออกแบบและพัฒนาระบบและกลไก หรือวิธีการ พร้อมหลักฐานเชิงประจักษ์ สำหรับการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษา ของหลักสูตรการศึกษา

การตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา

การแต่งตั้งผู้ตรวจสอบ

- ❑ ให้คณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาแต่งตั้งหรือมอบหมายผู้ตรวจสอบที่มีความรู้ ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ ด้านระบบบริหารการจัดการศึกษา ด้านระบบบริหารคุณภาพ
- ❑ ทำหน้าที่ตรวจสอบหลักสูตรการศึกษาและดำเนินการจัดการศึกษา
- ❑ ผู้ตรวจสอบจะต้องผ่านการอบรมและขึ้นทะเบียนผู้ตรวจสอบตามที่คณะกรรมการกำหนด

1. การตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา

- ❑ ให้มีการตรวจสอบโดยพิจารณาข้อมูลจากเอกสาร ภายใน 120 วัน นับแต่วันที่ สป.อว. ได้รับเรื่อง ในกรณีมีความจำเป็นอาจมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากการสัมภาษณ์ หรือ ตรวจสอบ ณ สถานที่จัดการเรียนการสอน โดยต้องเป็นหลักสูตรการศึกษาที่เปิดการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาตามที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ
- ❑ ให้ผู้ตรวจสอบอย่างน้อย 2 คน ดำเนินการตรวจสอบหลักสูตรการศึกษา ภายใน 60 วัน นับแต่วันที่ได้รับมอบหมาย โดยประเมินระบบการบริหารการจัดการศึกษาว่าตอบสนองตรงความต้องการและความคาดหวังของผู้เรียนและผู้มีส่วนได้เสีย และเพื่อให้มั่นใจว่าหลักสูตรการศึกษาและระบบการบริหารการจัดการศึกษาที่ออกแบบไว้มีความพร้อมในการดำเนินการตามที่กำหนดและเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรศึกษาระดับอุดมศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยมีประเด็น ดังนี้
 - ความสอดคล้องของหลักสูตรศึกษากับทิศทางนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนของประเทศ และตามพันธกิจหลักและยุทธศาสตร์ของสถาบันที่สอดคล้องกับการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา
 - ความเสี่ยงและผลกระทบจากภายนอก อาทิ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี นโยบาย และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ ในบริบทโลก
 - ผลสำรวจจากการรับฟังความคิดเห็นจากผู้บัณฑิต ผู้เรียน และนักเรียนที่ต้องการเข้าเรียนในหลักสูตรการศึกษา
 - ความสอดคล้องระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ การออกแบบการจัดการเรียนการสอน และระบบการบริหารการจัดการศึกษา ตามที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรศึกษาระดับอุดมศึกษาและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา รวมทั้ง มาตรฐานคุณวุฒิสาขหรือสาขาวิชา (ถ้ามี)
- ❖ กรณีหลักสูตรปรับปรุงให้พิจารณาประเด็นเพิ่มเติม ได้แก่ ผลการดำเนินงานของหลักสูตรการศึกษาที่ผ่านมา ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต องค์กรวิชาชีพ ศิษย์เก่า ตลอดจนข้อร้องเรียนจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกและบุคคลภายในสถาบันอุดมศึกษา และผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับหลักสูตร (ถ้ามี)

การตรวจสอบการดำเนินการจัดการศึกษา (ต่อ)

2. การตรวจสอบดำเนินการจัดการศึกษา

- ให้มีการตรวจสอบข้อมูลจากเอกสาร หลักฐาน และการตรวจสอบ ณ สถานที่จัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนี้
 - ระดับอนุปริญญา ต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี
 - ระดับปริญญาเอก ต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี 6 เดือน
 - ระดับปริญญาตรี ต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน 2 ปี
 - ประกาศนียบัตรบัณฑิตและประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน 6 เดือน
 - ระดับปริญญาโท ต้องตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี
- ให้ผู้ตรวจสอบอย่างน้อย 3 คน ดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการจัดการศึกษาตามระบบการบริหารจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมั่นใจว่าจะได้รับการพัฒนาตรงตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนด มีความรู้ และทักษะเพียงพอในการประกอบอาชีพภายในระยะเวลาที่กำหนด แล้วเสนอผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการพิจารณารับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา โดยมีประเด็น ดังนี้
 - ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ กรณีหลักสูตรการศึกษาที่มีผู้สำเร็จการศึกษาแล้ว ให้ประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาด้วย
 - การดำเนินการตามระบบการบริหารจัดการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาออกแบบไว้
 - การปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ผลการตรวจสอบและการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา

- ❖ กรณีสอดคล้องตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ให้คณะกรรมการโดย สป.อว. แจ้งผลการตรวจสอบแก่มหาวิทยาลัยภายใน 120 วัน
 - ❖ กรณีไม่สอดคล้องตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ให้คณะกรรมการโดย สป.อว. แจ้งให้มหาวิทยาลัยแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานภายในระยะเวลาที่กำหนด และในกรณีจำเป็นเพื่อป้องกันความเสียหาย คณะกรรมการจะแจ้งให้มหาวิทยาลัยระงับการดำเนินการตามหลักสูตรศึกษานั้นไว้ก่อนก็ได้
- กรณีครบระยะเวลาการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรการศึกษา และมหาวิทยาลัยประสงค์จะเสนอให้คณะกรรมการรับรองมาตรฐานการอุดมศึกษาในหลักสูตรศึกษานั้นในรอบต่อไป ให้มหาวิทยาลัยเสนอขอรับรองหลักสูตรก่อนครบกำหนดระยะเวลาการรับรองอย่างน้อย 180 วัน